

Potilaan oikeudet

1. Oikeus hoitoon

Potilaalla on oikeus saada laadultaan hyvää terveyden- ja sairaanhoitoa. Hänellä on oikeus hyvään ja asialliseen kohteluun ja hänen ihmisarvoaan ja vakaumustaan pitää kunnioittaa.

Perusterveydenhuollossa toiminnot on järjestettävä niin, että potilas voi saada arkipäivisin välittömästi yhteyden terveyskeskukseen. Hoidon tarpeen arviointi on tehtävä mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kolmantena arkipäivänä yhteydenotosta. Potilaan tulee päästä hoitoon viimeistään kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on tehtävä viimeistään kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut yksikköön. Tarpeelliseksi katsottu hoito tulee aloittaa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu.

Kiireelliseen hoitoon on päästävä välittömästi.

Erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön. Mikäli hoidon tarpeen arviointi edellyttää lääkärin tutkimuksia, ne on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa. Tarpeellinen hoito on aloitettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa lähetteen saapumisesta. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin tutkimuksia, ne on tehtävä kuuden viikon kuluessa. Tarpeellinen hoito on aloitettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

2. Itsemääräämisoikeus

Potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Jos potilas kieltäytyy hoidosta, häntä on mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla.

Jos potilas ei pysty itse päättämään hoidostaan, on potilaan laillista edustajaa, lähiomaista tai muuta läheistä kuultava ennen tärkeää hoitopäätöstä sen selvittämiseksi, mikä potilaan oma tahto olisi.

Jos alaikäinen ikänsä ja kehitystasonsa perusteella kykenee päättämään hoidostaan, häntä on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Jos alaikäinen ei kykene päättämään hoidostaan, häntä on hoidettava yhteisymmärryksessä huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa.

Potilaalla on mahdollisuus käyttää itsemääräämisoikeuttaan ennakoivasti tekemällä hoitotahdon. Hoitotahto on potilaan vakaan harkinnan perusteella ilmaisema tahto siltä varalta, ettei hän onnettomuuden tai vakavan sairauden vuoksi pysty päättämään itseään koskevasta hoidosta. Hoitotahdosta tulee tehdä potilaan itsensä varmentama merkintä potilasasiakirjoihin tai erillinen asiakirja.

3. Valintaoikeus

Potilaalla on oikeus valita häntä terveydenhuollon yksikössä hoitava laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö toimintayksikön toiminnan tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta sallimissa rajoissa.

Potilaalla on oikeus valita terveysasema ja terveyskeskus. Tietyin edellytyksin hänellä on mahdollisuus valita erikoissairaanhoidon toimintayksikkö ja saada hoitoa muussa EU-maassa. Tarkemmin valintaoikeudesta http://www.ras.fi/terveyskeskuksen_valinta.

4. Tiedonsaanti

Potilasasiakirjat ovat salassa pidettäviä ja henkilökunnalla on vaitiolovelvollisuus.

Potilaalla on oikeus tarkastaa itseään koskevat asiakirjat ja saada niistä kopiot. Enemmän tiedonsaantioikeudesta <http://www.ras.fi/tiedonsaantioikeus>.

5. Menettelytavat ongelmatilanteissa

Ensisijaisesti ongelmatilanteet pyritään ratkaisemaan keskusteluilla hoitavan henkilön kanssa. Mukaan keskusteluun voi pyytää potilasasiamiehen ja työntekijän esimiehen.

Huomaamistaan epäkohdista tai kokemuksistaan potilas voi antaa palautetta. Palautteet vastaanottaa laaturpäällikkö, ne käsitellään yksikössä ja niihin vastataan, mikäli niissä on ilmoitettu yhteystiedot. Palautteen voi antaa sähköisesti <http://www.ras.fi/palautelomake> tai jättämällä kirjallisesti palautteen käytävällä olevaan punaiseen postilaatikkoon.

Potilaalla on oikeus tehdä kirjallinen muistutus kohtelustaan. Muistutuksen voi tehdä vapaamuotoisesti, jos sen nimeää muistutukseksi. Suositellaan kuitenkin käytettäväksi kuntayhtymän muistutuslomaketta <http://www.ras.fi/potilasasiamies>. Muistutukseen vastataan noin kuukauden kuluessa. Muistutus toimitetaan osoitteella

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
Kirjaamo
PL 25
92101 Raahen

Potilas voi tehdä kokemistaan epäkohdista kantelun aluehallintovirastoon. Kantelun perusteella ei makseta vahingonkorvauksia. Sen sijaan valvova viranomainen voi antaa huomautuksen tai varoituksen viranomaiselle. Jos potilas epäilee, että virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan, hän voi kannella eduskunnan oikeusasiamiehelle tai oikeuskanslerille. Sosiaali- ja terveysministeriö ei käsittele kanteluita.

Jos potilaalle hoitovahingon tai hoitovirheen takia tulee henkilövahinkoja, hän voi hakea korvausta Potilasvakuutuskeskuksesta. Oikeus vahinkoilmoituksen tekemiseen on kolme vuotta vahinkotapahtumasta tai siitä, kun hänen olisi pitänyt huomata vahingon tapahtuneen. Potilasvakuutuksesta tietoa osoitteessa www.pvk.fi.

Potilasasiamiehen tehtävänä on ohjata ja neuvoa potilaita, sekä avustaa muistutusten ja vahinkoilmoitusten tekemisessä. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän potilas- ja sosiaaliasiamiehenä toimii Anneli Pehkonen, tavattavissa maanantaisin ja tiistaisin. Yhteydenotot mieluummin ensin puhelimitse, puh. 040 1357 914. Yhteyttä voi ottaa myös Netti Rassin kautta.